

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 9/2024
20.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Татјане Ђурица, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Миодраг Јанковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова - Дирекција полиције - Координациона управа за АП КиМ - ПУ Приштина, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4087/21 од 21.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 20.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4087/21 од 21.07.2023. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4087/21 од 21.07.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2486/19 од 28.05.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2486/19 од 28.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Првог основног суда у Београду. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезана тужена да тужиоцима на име неисплаћених зарада за период 01.07.2013. године до 31.09.2020. године, исплати сваком од тужилаца понаособ појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе наведено и опредељено овим ставом изреке). Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име накнаде материјалне штете због неосноване обуставе исплате „бонуса“ за период од 01.06.2013. године до 31.09.2014. године, исплати сваком од тужилаца понаособ појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе наведено и опредељено овим ставом изреке). Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 732.979,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4087/21 од 21.07.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужилаца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због потребе уједначавања судске праксе.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе. Наиме, у конкретном случају предмет спора је захтев за накнаду штете због неосновано обустављене исплате зараде тужиоцима од стране тужене, без претходног престанка радног односа, па Врховни суд налази да је због бројности противречних одлука у погледу овог спорног питања потребно уједначити судску праксу. Из тог разлога, на основу члана 404. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду применом, члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су 16.02.2009. године, засновали радни однос код тужене након што су се јавили у МУП у Нишкој Бањи где је измештена ПУ Приштина и где су потписали решења о заснивању радног односа, али примерке тих решења никада нису добили из безбедносних разлога. Тужиоцима је плата редовно исплаћивана до 31.05.2013. године када им је без образложења обустављена исплата плате иако су тужиоци наставили рад, а послодавац није донео одлуку о престанку радног односа тужиоцима. У утуженом периоду тужиоци су обављали оперативно-техничке послове и обавештајне послове на целој територији КиМ поступајући по налозима претпостављених (информације су се односиле на безбедност грађана, верских објеката, школа и свих државних институција и делегација које дођу на КиМ). Сваког месеца су преко надлежних слали месечне извештаје о раду у Нишку Бању и потписивали су временике рада. Здравствена књижица им је истекла 31.12.2013. године и није продужена. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Косте Шошкића од 03.10.2017. године утврђени су износи неисплаћене зараде и бонуса који тужиоцима у утуженом периоду није исплаћен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужилаца за исплату неисплаћених зарада и бонуса, налазећи да су тужиоци у спорном периоду били радно ангажовани код тужене и да су обављали рад за који нису остварили зараду коју би према редовном току ствари остварили, односно да им тужена није исплаћивала плату, нити им је доставила решење о њиховом радно-правном статусу, нити било какву одлуку о обустави исплате плате. Следи тога су закључили да тужиоцима на основу чланова 104. и 105. Закона о раду и чланова 154. и 172. Закона о облигационим односима, припада тражена накнада штете због неисплаћене зараде и бонуса у утуженом периоду.

По налажењу Врховног суда, овакво становиште нижестепених суда се не може прихватити као правилно.

Наиме, тужиоци свој захтев заснивају на наводима да су наставили да обављају рад за тужену у утуженом периоду и након што су одјављени са осигурања по основу радног односа код тужене 31.05.2013. године. Насупрот овом писменом доказу одјаве тужилаца са обавезног осигурања по основу рада код тужене и чињенице да је тужена од следећег дана 01.06.2013. године, престала да исплаћује зараду тужиоцима првостепени суд поклања веру њиховом исказу и на бази тога доноси чињенично-правни закључак који прихвата и другостепени суд, да су тужиоци и после тога наставили да раде код тужене, следом чега су усвојени њихови тужбени захтеви.

По оцени Врховног суда за сада се не може прихватити овај чињенично-правни закључак због јаче доказне снаге писмене исправе надлежног државног органа спреам доказа саслушане (заинтересоване) парничне странке, због чега страна која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за остваривање тог права у смислу члана 231. став 2. ЗПП. У контексту контрадикторности њихових исказа са писменим доказима о битној чињеници, применом правила о терету доказивања из става 1. цитиране законске одредбе, не може се са сигурношћу утврдити чињеница настављања рада код тужене. Посебно имајући у виду да из исказа тужилаца и саслушаних сведока произилази да су истовремено радно ангажовани у КПС-у.

У поновљеном поступку, првостепени суд ће употпунити чињенично стање детаљнијим саслушањем тужилаца и евентуално неког од њихових претпостављених и поузано утврдити какве су то послове конкретно тужиоци обављали и од кога су добијали радне налоге почев од јуна месеца 2013. године. Нарочито имајући у виду да су тужиоци даном престанка исплате плате и одјаве са осигурања сазнали за повреду својих права. У том смислу ће такође утврдити да ли су пре подношења тужбе у овој парници захтевали заштиту свог радног статуса и потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

На основу изложеног Врховни суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, у смислу одредбе члана 163. став 4. у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

Одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на ревизију, с обзиром да нису били потребни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић